Dosarul nr.3-3/2023
2-23129887-26-3-08092023

HOTĂRÎRE
în numele Legii

03 aprilie 2024 oraşul Rîşcani
Judecătoria Drochia sediul Rîşcani
În componenţă:
Preşedintele şedinţei, judecător Sergiu Godorogea
Grefier Anatol Prisacari
Cu participarea:
Reprezentantul reclamantului, avocatul Rusu Virgiliu

examinînd în şedinţă publică, cererea de chemare în judecată, în ordinea contenciosului administrativ, înaintată de Roșca Violeta împotriva Instituției Publice Liceul Teoretic „Ștefan cel Mare” or. Drochia, raionul Drochia privind recunoașterea ca fiind ilegal a răspunsului pârâtului nr. 153 din 05.09.2023 și obligarea pârâtului la includerea reclamantei în lista persoanelor pensionate din învățământ cu efectuarea în beneficiul acesteia a plăților alocațiilor, în temeiul deciziilor Consiliului raional Drochia, începând cu anul 2018,___

**constată:**

**Argumentele participanţilor la proces:**

La data 08 septembrie 2023, reclamanta Roșca Violeta, a înaintat cererea de chemare în judecată, în ordinea contenciosului administrativ împotriva Instituției Publice Liceul Teoretic „Ștefan cel Mare” or. Drochia, raionul Drochia privind recunoașterea ca fiind ilegal a răspunsului pârâtului nr. ***** din 05.09.2023 și obligarea pârâtului la includerea reclamantei în lista persoanelor pensionate din învățământ cu efectuarea în beneficiul acesteia a plăților alocațiilor, în temeiul deciziilor Consiliului raional Drochia, începând cu anul 2018.

În motivarea cererii a indicat că, reclamanta a activat 40 de ani a activat în domeniul învățământului. Momentele în care a exersat profesia de pedagog fiind tezaurul personal.

Cu siguranță trecutul de angajat al reclamantei este indispensabil legat de muncă în pedagogie la mai multe instituții de învățământ.

În eventualitatea admitere pretențiilor din prezenta cerere, menționează din start că pe lângă aspecte de ordin material, în rezultatul unor acțiuni arbitrare ale factorilor de decizie a instituției publice Liceul teoretic "Ştefan cel Mare", reclamantei i se aduc grave atingeri drepturilor sale nepatrimoniale legate de demnitatea ei umană şi onoarea de pedagog care a mai avut-o printre colegi şi elevi.

Începând cu 12 februarie 2018 reclamanta beneficiază de pensie pentru limită de vârstă. Anterior în baza contractului individual de muncă Nr. ***** din 19 aprilie 2010 reclamanta se afla în raporturi de muncă cu Liceul teoretic "Ştefan cei Mare" oraşul Drochia, fiind angajată în calitate de profesor de chimie prin cumul pe o perioadă nedeterminată.

Acest raport de muncă inițial a fost încetat în conformitate cu Ordinul angajatorului nr. 56 din 22 mai 2015, privind desfacerea contractului individual de muncă în baza art. 86 alin. 1 lit.c) Codul Muncii RM.

Nefiind de acord cu ordinul de concediere reclamanta l-a contestat în instanță de judecată, astfel încât prin hotărârea judecătoriei Drochia din 26 aprilie 2018 ordinul respectiv a fost anulat, cu dispunerea restabilirii reclamantei în funcție şi încasarea plăților salariale pe toata perioada absentei forțate de la muncă.

Prin urmare, în aspect temporal, către momentul încadrării reclamantei în drepturile la beneficierea de pensia pentru limită de vârstă, (09 - 12 februarie 2018), reclamanta se afla în litigiu cu angajatorul Liceul teoretic "Ştefan cel Mare" oraşul Drochia.

În efectul Juridic al hotărârii de judecată, prin care s-a dispus restabilirea în funcţie şi plata salariului pentru perioada absenţii de la muncă, ziua de 12 februarie 2018 coincide cu perioada când instanţa de judecată a recunoscut-o pe reclamantă salariat în cadrul raportului de muncă cu angajatorul Liceul teoretic "Ştefan cel Mare", moment pentru care angajatorul a fost obligat la plăţi salariale în beneficiul acesteia.

Astfel, indubitabil, reclamanta este persoană pensionată din învăţământ. Orice altă interpretare a calităţii sale către momentul zilei 12 februarie 2018 este pe cît de neîntemeiată, pe atât de blamabilă, întrucât reprezintă consecinţa unor acţiuni arbitrare şi tendenţioase îndreptate la încălcarea drepturilor patrimoniale şi nepatrimoniale ale reclamantei.

În cadrul unor corespondente scrise cu Consiliul raional Drochia reclamanta a intrat în posesia copiilor unor acte administrative în efectul cărora către Direcţia de învăţământ Drochia, au fost alocate sume băneşti cu destinaţie inclusiv de plăţi beneficiul persoanelor pensionate din învăţământ. Cunoaştem că astfel de acte administrative au fost adoptate de autorităţile publice raionale în fiecare an din momentul în care eu am atins condiţiile de pensionare pentru limită de vârstă.

Recent reclamanta a fost informată de către preşedintele raionului despre faptul că listele profesorilor pensionari sunt întocmite de instituţiile de învăţământ din raion în care aceşti profesori au activat la momentul pensionării. Suplimentar a fost informată că astfel de alocaţii băneşti, în temeiul deciziilor Consiliului Raional Drochia sunt dispuse spre plata profesorilor pensionari din învăţământ care în anul respectiv nu au activat ca profesori şi locuiesc în raionul Drochia.

Astfel, deşi întruneşte criteriile selective pentru beneficierea de respectivele alocaţii, în rezultatul unor acţiuni arbitrare ai fostului angajator, prin omisiunea căruia nu este inclusă în listele pensionarilor din învăţământ, reclamanta rămâne privată de dreptul de a beneficia de sume băneşti ce mi se cuvin începând cu 2018 şi până in prezent.

Odată clarificată de preşedintele raionului, privind competenţele subiectului obligat la includerea sa în listele pensionarilor din învăţământ, reclamanta a purces printr-o cerere prealabilă la soluţionarea extrajudiciară, prealabilă, a litigiului iscat şi a solicit, neîntârziat, includerea sa în lista persoanelor pensionate din învăţământ cu efectuarea în beneficiul său a tuturor plăţilor alocaţiilor băneşti în temeiul deciziilor Consiliului raional Drochia începând cu anul 2018 .

Prin răspunsul Nr. ***** din 05.09.2023, pârâtul a refuzat în admiterea cererii prealabilă, invocând necorespundere criteriile de exigenţă, de fapt admiţând interpretări eronate despre care a anticipat reclamanta.

Conform art. 6 alin. 1 și alin. (2) Cod Administrativ RM: 1) procedura administrativă este activitatea autorităţilor publice cu efect in exterior, Îndreptată spre examinarea condiţiilor, pregătirea şi emiterea unui act administrativ individual, spre examinarea condiţiilor, pregătirea şi încheierea unui contract administrativ sau examinarea condiţiilor, pregătirea şi Întreprinderea unei măsuri strict de autoritate publică. »2) Emiterea unui administrativ individual, încheierea

unui contract administrativ sau întreprinderea unei măsuri strict de autoritate publică sint părţi ale procedurii administrative. În conformitate cu art. 69 Cod Administrativ RM procedura administrativă se iniţiază la cerere sau din oficiu. Procedura administrativă iniţiată ia cerere se consideră Iniţiată din momentul depunerii cererii.

În contextul celor expuse, reiterăm următoarele prevederi legale: articolul 20 Cod Administrativ indică următoarele: Dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drepr legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acţiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanţele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.

În colaborare cu articolul 189 din Codul Administrativ*. (ijQrice persoana care revendică Încălcarea unui drept al sâu prin activitatea administrativă a unei autorităţi publice poate Înainta o acţiune In contencios administrativ.

În alt aspect, potrivit art. 93 alin. 1, 2 Codul Administrativ RM: 1) fiecare participant probează faptele pe care îşi întemeiază pretenţia. (2) Prin derogare ie la prevederile alin, (1), fiecare participant probează faptele atribuite exclusiv sferei sale.

Codul Administrativ RM stabilește la art. 195: Procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplica corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art. 169-171. Aici se găsește necesar să invoce prevederile art. 5 alin. (1) şi alin. (2) CPC RM: (1) orice ce persoană interesată este în drept să se adreseze în instanță judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile și interesele legitime. (2) Nici unei persoane nu i se va refuza: apărarea judiciară din motiv de inexistentă a legislației, de imperfecțiune, coliziune sau obscuritate a legislației în vigoare.

În coroborare cu art. 121 CPC RM: instanţa Judecătorească reţine spre examinare si cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare îs existența sau inexistenta de circumstanțe, importante pentru soluționarea justă a cazului.

La fel, art. 219 Codul Administrativ RM prevede: (1) instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor '..-na? admisibile,, nefiind legată aici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți.

În baza art. 224 alin. 1 lit. b) Codul Administrativ RM:

(1) Examinînd acţiunea în contencios administrativ în fond, Instanța de judecată adoptă una dintre următoarele hotărâri:

b) în baza unei acţiuni în obligare, anulează în tot sau in parte actul administrativ individual de respingere a solicitării sau o eventuală decizie adoptată în procedura prealabilă şi obligă autoritatea publică să emită un act administrativ individual, dacă revendicarea pretenției reclamantului da emitere a actului este întemeiată.

La data de 20 martie 2024, reprezentnatul pîrîtului, IP LT ”Ștefan cel Mare” or.Drochia, avocatul Postovan Grigore a înaintat referință, în motivarea căreia a indicat că, în fapt, a fost recepționată copia cererii de chemare în judecată în contencios administrativ privind recunoașterea ca fiind ilegal a răspunsului și obligarea pârâtului de a include reclamantei în lista persoanelor pensionate din învățământ cu efectuarea plăților de rigoare începând cu 2018.

Luând act de motive de fapt și de drept invocate în acțiunea înaintă în opinia părții pârâte nu este altceva decât o conotație greșită unor circumstanțe de ordin material dintre părți, care respectiv nu le recunoaștem și considerăm că este o acțiune nefondată și pasibilă de a fi respinsă.

Considerăm oportun a veni cu o relatare a circumstanțelor și momentelor cheie care într-un final au adus la litigiul respectiv.

Or, într-adevăr reclamanta Roșca Violeta a activat în cadrul Liceului Ștefan cel Mare din orașul Drochia conform datelor prezentate de către partea reclamantă se atestă cert că a activat un timp îndelungat în calitate de profesor la instituția vizată.

Totodată este de menționat faptul că la momentul pensionării dna Roșca Violeta potrivit extraselor prezentate și altor acte de rigoare nu era angajată în sistemul de învățământ respectiv nu poate face parte din listele profesorilor pensionari. Or, conform Articolul 9 LP156/1998.

Categoriile de pensii În sistemul public, se acordă următoarele categorii de pensii: a) pensie pentru limită de vîrstă;

b) pensie de dizabilitate;
c) pensie de urmaş;
d) pensie specială;
e) pensie anticipată pentru carieră lungă.

Conform prevederilor Articolul 14 LP156/1998. Dreptul la pensie pentru limită de vîrstă Dreptul la pensie pentru limită de vîrstă se acordă dacă sînt îndeplinite cumulativ condițiile privind vîrstele de pensionare și stagiile de cotizare prevăzute de prezenta lege.

Conform prevederilor Articolul 15 LP156/1998. Condițiile de stabilire a pensiei pentru limită de vîrstă

(1) Pensia pentru limită de vîrstă poate fi stabilită la împlinirea vîrstelor standard de pensionare prevăzute la art. 41, cu condiția realizării stagiului minim de cotizare de 15 ani.

(2) Asiguratul care, la împlinirea vîrstei standard de pensionare, nu are stagiul minim de cotizare prevăzut la alin. (1) are dreptul la alocație în condițiile Legii nr. 499 din 14 iulie 1999 privind alocațiile sociale de stat pentru unele categorii de cetățeni.

(3) În cazul în care, la împlinirea vîrstei standard de pensionare, asiguratul nu își exercită dreptul la pensie, la stabilirea pensiei se va lua în considerare stagiul de cotizare realizat la data solicitării.

Mai mult conform răspunsului Direcției de învățământ prezentat reclamantei se atestă cert condiționarea beneficierii de această alocației vizate.

Or, se citează: „Listele profesorilor pensionari sunt întocmite de instituțiile de învățământ din raion în care acești profesori au activat la momentul pensionarii;

Profesorul pensionar poate beneficia de alocație bănească prin decizia CR Drochia dacă in anul respectiv nu a activat ca profesor, locuiește in raionul Drochia conform vizei de reședința si a fost pensionat dintr-o instituție de învățământ din raion.”

Prin urmare reiterează că anume alocațiile date pot fi interpretate drept un stimul pentru angajații din învățământ de fi fideli domeniului lor, fiind de fapt o plată mai mult simbolică decât un ajutor material și/sau o altă plată decisivă unui pensionar.

Reieșind din cele vizate dar și din circumstanțele cauzei consideră că nu sunt temeiuri pentru declararea nulității răspunsului și obligarea pârâtului de a include reclamantei în lista persoanelor pensionate din învățământ cu efectuarea plăților de rigoare începând cu 2018.

Suplimentar reiterăm că reclamanta nu s-a adresat cu această cerință practic imediat când a primit statutul de pensionar. Consideră că poate fi și careva carență pe marginea termenului de adresare în acest sens.

Urmare celor menționate supra și conducându-se de dispozițiile prevederilor art. art. 189 – 224 Cod Administrativ, art. art. 90-97; 117 -130, 185-186 CPC RM, se solicită respingerea

acțiunii în contencios administrativ înaintată de reclamanta Roșca Violeta în contradictoriu cu IP LT Ștefan cel Mare Drochia ca neîntemeiată.

**În ședința de judecată de dezbateri judiciare:**

Pîrîtul Instituției Publice Liceul Teoretic „Ștefan cel Mare" or. Drochia, raionul Drochia și reprezentnatul pîrîtului, IP LT "Ștefan cel Mare" or. Drochia, avocatul Postovan Grigore, fiind înștiințați despre data, ora și locul desfășurării ședinței de judecată nu s-au prezentat, dar prin cerere a solicitat examinarea cauzei în lipsa sa.

În acest sens, instanța de judecată relevă că, potrivit art.218 lit.d) Cod administrativ, *Examinarea şi soluţionarea în fond a acţiunii în contencios administrativ are loc conform prevederilor Codului de procedură civilă, cu următoarele excepţii: neprezentarea la şedinţa de judecată, fără motive temeinic justificate, a participanţilor şi/sau a reprezentanţilor lor nu împiedică soluţionarea acţiunii în contenciosul administrativ.*

În conformitate cu art. 206 alin. (1)-(2) Cod de procedură Civilă, *părţile au dreptul să solicite instanţei judecătoreşti examinarea cauzei în lipsa lor şi remiterea copiei de pe hotărîre. Dacă partea solicită să-şi dovedească pretenţiile sau obiecţiile prin ascultarea celeilalte părţi, instanţa cere să se prezinte personal în faţa judecăţii. Dacă reclamantul, înştiinţat legal despre locul, data şi ora şedinţei, nu s-a prezentat în judecată şi nu a comunicat instanţei motivul neprezentării sau dacă motivele sînt considerate de instanţă ca fiind neîntemeiate, sau dacă reclamantul nu a solicitat examinarea cauzei în lipsa sa, iar pîrîtul nu cere soluţionarea cauzei în fond, instanţa scoate cererea de pe rol dacă prin acest act procedural nu se încalcă dreptul altor participanţi la proces. Dacă scoaterea cererii de pe rol încalcă dreptul altor participanţi la proces, instanţa examinează cauza în lipsa reclamantului.*

Având în vedere normele enunțate, în coraport cu situația la caz, instanța consideră posibilă examinarea cauzei de contencios administrativ în lipsa părților înștiințate legal, cât și a părților care a solicitat examinarea cauzei în lipsa sa.

*Reprezentantul reclamantului, avocatul Rusu Virgiliu*, în cadrul ședinței de judecată a invocat că, cererea de chemare o susține pe deplin. Reclamanta a activat 40 de ani în domeniul învăţământului. Momentele în care a exersat profesia de pedagog. Cu siguranţă trecutul de angajat al reclamantei este indispensabil legat de muncă în pedagogie la mai multe instituţii de învăţământ. În eventualitatea admitere pretenţiilor din prezenta cerere, menţionează din start că pe lângă aspecte de ordin material, în rezultatul unor acţiuni arbitrare ale factorilor de decizie a instituţiei publice Liceul teoretic ''Ștefan cel Mare", reclamantei i se aduc grave atingeri drepturilor sale nepatrimoniale legate de demnitatea ei umană şi onoarea de pedagog care a ia avut printre colegi şi elevi.

Începând cu 12 februarie 2018 reclamanta beneficiază de pensie pentru limită de vârstă. Anterior în baza contractului individual de muncă Nr. ***** din 19 aprilie 2010 reclamanta se afla în raporturi de muncă cu Liceul teoretic ''Ștefan cel Mare" oraşul Drochia, fiind angajată în calitate de profesor de chimie prin cumul pe o perioadă nedeterminată.

Acest raport de muncă iniţial a fost încetat în conformitate cu Ordinul angajatorului nr. 56 din 22 mai 2015, privind desfacerea contractului individual de muncă în baza art. 86 alin. 1 lit.c) Codul Muncii RM.

Nefiind de acord cu ordinul de concediere reclamanta l-a contestat în instanţă de judecată, astfel încât prin hotărârea Judecătoriei Drochia din 26 aprilie 2018 ordinul respectiv a fost anulat, cu dispunerea restabilirii reclamantei în funcţie şi încasarea plăţilor salariale pe toată perioada absentei forţate de la muncă.

Prin urmare, în aspect temporal, către momentul încadrării reclamantei în drepturile la

beneficierea de pensia pentru limită de vârstă, (09 - 12 februarie 2018), reclamanta se afla în litigiu cu angajatorul Liceul teoretic ''Ştefan cel Mare" oraşul Drochia.

În efectul juridic al hotărârii de judecată, prin care s-a dispus restabilirea în funcţie şi plata salariului pentru perioada absenţii de la muncă, ziua de 12 februarie 2018 coincide cu perioada când instanţa de judecată a recunoscut-o pe reclamantă salariat în cadrul raportului de muncă cu angajatorul Liceul teoretic ''Ştefan cel Mare", moment pentru care angajatorul a fost obligat la plăţi salariale în beneficiul acesteia.

Astfel, indubitabil, reclamanta este persoană pensionată din învăţământ. Orice altă interpretare a calităţii sale către momentul zilei 12 februarie 2018 este pe cat de neîntemeiată, pe atât de blamabilă, întrucât reprezintă consecinţa unor acţiuni arbitrare şi tendenţioase îndreptate la încălcarea drepturilor patrimoniale şi nepatrimoniale ale reclamantei.

În cadrul unor corespondente scrise cu Consiliul raional Drochia reclamanta a intrat în posesia copiilor unor acte administrative în efectul cărora către Direcţia de învăţământ Drochia, au fost alocate sume băneşti cu destinaţie inclusiv de plăţi beneficiul persoanelor pensionate din învăţământ. Cunoaştem că astfel de acte administrative au fost adoptate de autorităţile publice raionale în fiecare an din momentul în care eu am atins condiţiile de pensionare pentru limită de vârstă.

Recent reclamanta a fost informată de către preşedintele raionului despre faptul că listele profesorilor pensionari sunt întocmite de instituţiile de învăţământ din raion în care aceşti profesori au activat la momentul pensionării. Suplimentar a fost informată că astfel de alocaţii băneşti, în temeiul deciziilor Consiliului Raional Drochia sunt dispuse spre plată profesorilor pensionari din învăţământ care în anul respectiv nu au activat ca profesori şi locuiesc în raionul Drochia.

Astfel, deşi întruneşte criteriile selective pentru beneficierea de respectivele alocaţii, în rezultatul unor acţiuni arbitrare ai fostului angajator, prin omisiunea căruia nu este inclusă în listele pensionarilor din învăţământ, reclamanta rămâne privată de dreptul de a beneficia de sume băneşti ce mi se cuvin începând cu 2018 şi până în prezent.

Odată clarificată de preşedintele raionului, privind competenţele subiectului obligat la includerea sa în listele pensionarilor din învăţământ, reclamanta a purces printr-o cerere prealabilă la soluţionarea extrajudiciară, prealabilă, a litigiului iscat şi a solicit, neîntârziat, includerea sa în lista persoanelor pensionate din învăţământ cu efectuarea în beneficiul său a tuturor plăţilor alocaţiilor băneşti în temeiul deciziilor Consiliului raional Drochia începând cu anul 2018 .

Prin răspunsul Nr. ***** din 05.09.2023, pârâtul a refuzat în admiterea cererii prealabilă, invocând necorespundere criteriile de exigenţă, de fapt admiţând interpretări eronate despre care a anticipat reclamanta.

Conform art. 6 alin. 1 şi alin. (2) Cod Administrativ RM: (1) procedura administrativă este activitatea autorităţilor publice cu efect în exterior, îndreptată spre examinarea condiţiilor, pregătirea şi emiterea unui act administrativ individual, spre examinarea condiţiilor, pregătirea şi încheierea unui contract administrativ sau examinarea condiţiilor, pregătirea şi întreprinderea unei măsuri strict de autoritate publică. (2) Emiterea unui act administrativ individual, încheierea unui contract administrativ sau întreprinderea unei măsuri strict de autoritate publică sînt părţi ale procedurii administrative. În conformitate cu art. 69 Cod Administrativ RM procedura administrativă se iniţiază la cerere sau din oficiu. Procedura administrativă iniţiată la cerere se consideră iniţiată din momentul depunerii cererii.

În contextul celor expuse, reiterăm următoarele prevederi legale: articolul 20 Cod

Administrativ indică următoarele: Dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acţiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanţele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.

În colaborare cu articolul 189 din Codul Administrativ: (l) Orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorităţi publice poate înainta o acţiune în contencios administrativ.

În alt aspect, potrivit art. 93 alin. 1, 2 Codul Administrativ RM: (1) Fiecare participant probează faptele pe care îşi întemeiază pretenţia. (2) Prin derogare de la prevederile alin. (1), fiecare participant probează faptele atribuite exclusiv sferei sale.

Codul Administrativ RM stabileşte la art. 195: Procedura acţiunii în contenciosul administrativ se desfăşoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepţia art. 169-171. Aici găsim necesar să invocam prevederile art. 5 alin. 1 şi alin. 2 CPC RM: (1) Orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanţă judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertăţile şi interesele legitime.(2) Nici unei persoane nu i se va refuza apărarea judiciară din motiv de inexistenţă a legislaţiei, de imperfecţiune, coliziune sau obscuritate a legislaţiei în vigoare.

În coroborare cu art. 121 CPC RM: Instanţa judecătorească reţine spre examinare şi cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existenţa sau inexistenţa de circumstanţe, importante pentru soluţionarea justă a cazului.

La fel, art. 219 Codul Administrativ RM prevede: (1) Instanţa de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declaraţiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanţi.

În baza art. 224 alin. 1 lit. b) Codul Administrativ RM:

(1) Examinînd acţiunea în contencios administrativ în fond, instanţa de judecată adoptă una dintre următoarele hotărîri:

b) în baza unei acţiuni în obligare, anulează în tot sau în parte actul administrativ individual de respingere a solicitării sau o eventuală decizie adoptată în procedura prealabilă şi obligă autoritatea publică să emită un act administrativ individual, dacă revendicarea pretenţiei reclamantului de emitere a actului este întemeiată.

Solicită, recunoaşterea ca fiind ilegal a răspunsului pârâtului nr, 153 din 05.09.2023. Obligarea pârâtului la includerea reclamantei în lista persoanelor pensionate din învăţământ cu efectuarea în beneficiul acesteia a plăţilor alocaţiilor, în temeiul deciziilor Consiliului raional Drochia începând cu anul 2018.

*Reclamanta Roşca Violeta,* în cadrul şedinţei de judecată a declara că, a activat în acest liceu timp de 40 ani. Tot timpul a fost dedicată copiilor. Ca urmare fiind jignotor ca cineva să îi ea drepturile din punct de vedere politic.

**Aprecierea instanţei:**

Audiind explicațiile participanților de proces, studiind materialele cauzei, instanţa de judecată admite partial acțiunea înaintată, din următoarele considerente.

Potrivit art.218 Cod administrativ, examinarea şi soluţionarea în fond a acţiunii în contencios administrativ are loc conform prevederilor Codului de procedură civilă, cu următoarele excepţii: a) examinarea şi soluţionarea acţiunii în contencios administrativ are loc în şedinţă publică, iar în cazuri de excepţie stabilite de lege – în şedinţă închisă. Participanţii la proces se citează; în citaţie se comunică locul, data şi ora şedinţei. Dacă participanţii la proces

convin de comun acord, examinarea şi soluţionarea acţiunii în contencios administrativ are loc în procedură scrisă; b) instanţa de judecată acceptă probele prezentate după termenul stabilit în faza de pregătire pentru examinarea în fond a acţiunii în contencios administrativ, numai dacă participanţii la proces justifică şi probează imposibilitatea prezentării probelor în termenul stabilit de instanţă; c) participanţii la proces care s-au prezentat cel puţin o dată în şedinţa de judecată pe parcursul examinării acţiunii în contencios administrativ sau au efectuat acte de procedură în contextul examinării acţiunii în contencios administrativ nu pot invoca lipsa citaţiei pentru efectuarea actelor de procedură la o dată ulterioară; d) neprezentarea la şedinţa de judecată, fără motive temeinic justificate, a participanţilor şi/sau a reprezentanţilor lor nu împiedică soluţionarea acţiunii în contenciosul administrativ.

În conformitate cu prevederile art.130 alin. (1-3) Cod de procedură civilă, instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Nici un fel de probe nu au pentru instanţa judecătorească o forţă probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanţă privitor la pertinenţa, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă şi suficienţa pentru soluţionarea cauzei.

Conform art.189 alin. (1) Cod administrativ, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorităţi publice poate înainta o acţiune în contencios administrativ.

Prin prisma Codului administrativ, instanța de judecată, nu verifică numai legalitatea unui act administrativ ci realizează verificarea exercitării de către autoritatea publică a întregii activități, a puterii discreționar. Instanța de judecată analizează dacă, în procesul activității sale decizionale, materializată prin totalitatea actelor administrative individuale și normative, a contractelor administrative, a actelor reale, precum și a operațiunilor administrative, autoritatea publică a realizat dreptul discreționar: 1) cu respectarea limitelor de competență și regulilor de procedură instituite de lege; 2) cu luarea în considerare tuturor faptele relevante; 3) conform scopului acordat prin lege.

Prin prisma art.225 Cod administrativ, verificarea de către instanţa de judecată, a exercitării de către autoritatea publică a dreptului discreționar, se limitează la faptul dacă autoritatea publică: a) şi-a exercitat dreptul discreţionar – se constată faptul acțiunii/ inacțiunii autorității publice; b) a luat în considerare toate faptele relevante – circumstanță care se referă la verificarea legalității în fond al activității autorității administrative; c) a respectat limitele legale ale dreptului discreționar, și d) şi-a exercitat dreptul discreționar conform scopului acordat prin lege – circumstanțe care se referă la respectarea condițiilor de ordin procedural și a regulilor în materia competenței stabilite de lege.

La capitolul verificării legalității exercitării de către autoritatea publică a dreptului discreționar, urmează a fi verificat faptul respectării prevederilor art.137 Cod administrativ, care stabilește că, în exercitarea dreptului discreţionar atribuit, autorităţile publice trebuie să acţioneze: 1) cu bună-credinţă, 2) în limitele legal stabilite şi 3) cu respectarea scopului pentru care le-a fost atribuit dreptul.

În raport cu obiectul prezentei acțiuni în contencios administrativ, instanța de judecată constată cu certitudine următoarele circumstanțe de fapt.

Reclamanta la înaintarea acțiunii a contestat răspunsul nr. 153 din 05.09.2023 al direcției IP LP” Ștefan cel Mare” cu privire la refuzul în admiterea cererii prealabile. (f.d 41).

În temeiul art. 6 alin. 1 şi alin. (2) Cod Administrativ RM: 1) procedura administrativă este activitatea autorităţilor publice cu efect in exterior, Îndreptată spre examinarea condiţiilor, pregătirea şi emiterea unui act administrativ individual, spre examinarea condiţiilor, pregătirea şi încheierea unui contract administrativ sau examinarea condiţiilor, pregătirea şi Întreprinderea unei măsuri strict de autoritate publică. »2) Emiterea unui administrativ individual, încheierea unui contract administrativ sau întreprinderea unei măsuri strict de autoritate publică sint părţi ale procedurii administrative.

În conformitate cu art. 69 Cod Administrativ RM procedura administrativă se iniţiază la cerere sau din oficiu. Procedura administrativă iniţiată la cerere se consideră iniţiată din momentul depunerii cererii.

În contextul celor expuse, reiterăm următoarele prevederi legale: articolul 20 Cod Administrativ indică următoarele: Dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acţiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanţele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.

În colaborare cu articolul 189 din Codul Administrativ: (l) Orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorităţi publice poate înainta o acţiune în contencios administrativ.

În alt aspect, potrivit art. 93 alin. 1, 2 Codul Administrativ RM: (1) Fiecare participant probează faptele pe care îşi întemeiază pretenţia. (2) Prin derogare de la prevederile alin. (1), fiecare participant probează faptele atribuite exclusiv sferei sale.

Codul Administrativ RM stabileşte la art. 195: Procedura acţiunii în contenciosul administrativ se desfăşoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepţia art. 169-171. Aici găsim necesar să invocam prevederile art. 5 alin. 1 şi alin. 2 CPC RM: (1) Orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanţă judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertăţile şi interesele legitime.(2) Nici unei persoane nu i se va refuza apărarea judiciară din motiv de inexistenţă a legislaţiei, de imperfecţiune, coliziune sau obscuritate a legislaţiei în vigoare.

În coroborare cu art. 121 CPC RM: Instanţa judecătorească reţine spre examinare şi cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existenţa sau inexistenţa de circumstanţe, importante pentru soluţionarea justă a cazului.

La fel, art. 219 Codul Administrativ RM prevede: (1) Instanţa de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declaraţiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanţi.

În baza art. 224 alin. 1 lit. b) Codul Administrativ RM:

(1) Examinînd acţiunea în contencios administrativ în fond, instanţa de judecată adoptă una dintre următoarele hotărîri:

b) în baza unei acţiuni în obligare, anulează în tot sau în parte actul administrativ individual de respingere a solicitării sau o eventuală decizie adoptată în procedura prealabilă şi obligă autoritatea publică să emită un act administrativ individual, dacă revendicarea pretenţiei reclamantului de emitere a actului este întemeiată.

Studiind materialele dosarului, audiind participanții la process, instanţa de judecată consideră necesar, de a admite parţial cererea de chemare în judecată a reclamantei din următoarele considerente.

În cadrul ședinței de judecată cu certitudine a fost constatat, că din 31.08.1982,

recșamanta Roșca Violeta, a activat în domeniul învățîmîntului. Din 19.04.2010 a fost angajată pentru o perioadă neindentificată la Liceul Teoretic „Ștefan cel Mare”, din or. Drochia, în calitate de profesoară de chimie.

La data de 22.05.2015, de către Liceul Teoretic „Ștefan cel Mare” din or. Drochia, a fost emis ordinul cu nr. *****din 22.05.2015 privind desfacerea contractului de mumcă cu reclamanta, în baza art. 86 alin.(1) lit.c) Codul Muncii.

Prin Hotărîrea Judecătoriei Drochia sediul Central din 26.04.2018, a fost anulat ordinul nr. 56 din 22.05.2015, cu privire la încetarea contractului de muncă prin cumul încheiat între Liceul Teoretic „Ștefan cel Mare” or. Drochia și Roșca Violeta, emis de directorul liceului Recean Ion, cu restabilirea lui Roșca Velentina, în funcție de profesoară de chimie la Instituția Publică Liceului Teoretic „Ștefan cel Mare”, cu încarea în beneficiul lui Roșca Violeta a salariului pe perioada absenței forțate de la muncă în mărime de 17867,00 lei și a prejudicului moral în mărime de un salariu mediu lunar în sumă de 1218,20 lei, care la moment a devenit defenitivă și irevocabilă.

Potrivit certificatului eliberat de casa Teritorielă de Asigurări Sociale Drochia nr. 2024/31/748 din 20.03.2024, Roșca Violeta benefeciază de pensie pentru limita de vîrstă, începînd cu 12.02.2018.

Potrivitpct. 2/3 al extrasului din decizia nr. 1/7 din 15.02.2018 „Cu privire la alocarea mijloacelor financiare din soldul disponibil al Consiliului raional Drochia” a fost decis de a acorda ajutor material profesorilor-pensionari neangajați în cîmpul muncii a cîte 150,00 lei (f.d.15).

Potrivit pct.2.3 al extrasului din decizia nr. 1/4 din 07.03.2019 „Cu privire la alocarea mijloacelor financiare din soldul disponibil al Consiliului raional Drochia” a fost decis de a acorda ajutor material profesorilor-pensionari neangajați în cîmpul muncii a cîte 200,00 lei (f.d.16).

Potrivit pct. 2.3 al extrasului din decizia nr. 2/5 din 22.05.2020 „Cu privire la alocarea mijloacelor financiare din soldul disponibil al Consiliului raional Drochia” a fost decis de a acorda ajutor material profesorilor-pensionari neangajați în cîmpul muncii a cîte 200,00 lei (f.d.17).

Potrivit pct.1.1 al extrasului din decizia nr. 5/3 din 15.10.2021 „Cu privire la modificărilor și completările ce se operează în decizia Consiliului raional nr. 7/4 din 17 decembrie 2020 „Cu privire la aprobarea bugetului raional Drochia pe anul 2021 în lectura a doua” a fost decis de a acorda ajutor material profesorilor-pensionari neangajați în cîmpul muncii a cîte 200,00 lei (f.d.18).

Potrivit răspunsului nr. ***** din 06.10.2022, la solicitarea lui Roșca Violeta, directorul liceului Teoretic „Ștefan cel Mare” din or. Drochia, Capcelea Svetlana i-a comunicat lui Roșca Violeta de a fi inclusă în lista profesorilor care benefeciază de ajutor material acordat de Consilul raional Drochia cu ocazia Zilei Pedagogului, Direcția Instituției Publice Liceul Teoretic „Ștefan cel Mare”, vă solicită să prezentați cît mai urgent, extrasul de la CNAS cu privire la locul de muncă de unde v-ați pensionat pentru limita de vîrstă, pentru a fi întrodusă îș lista solicitată. În documentația liceului nu se deține informație cu referire la pensionarea Dstră pe limita de vîrstă (f.d.12).

Potrivit răspunsului cu nr. ***** din 02.11.2022, la solicitarea lui Roșca Violeta, directorul liceului Teoretic „Ștefan cel Mare” din or. Drochia, Capcelea Svetlana i-a comunicat lui Roșca Violeta de a fi inclusă în lista profesorilor pensionari, care beneficiază de ajutor material acordat de Consiliul Raional Drochia cu ocazia Zilei Pedagogului, Direcția Instituției

Publice Liceul Teoretic „Ștefan cel Mare”, că una din cerințele obținute a ajutorului material, stipulate în Decizia CR Drochia este obținerea statutului de pensionar dintr-o instituție de învățământ. Deoarece în extrasul eliberat de CTAS Drochia nu este specificat locul de muncă de unde v-ați pensionat pentru limita de vîrstă, iar în documentația liceului, la data ieșirii la pensie (februarie 2018, conform extrasului CTAS) nu figurați ca angajat care s-a pensionat pe limită de vîrstă de la LT „Ștefan cel Mare”, solicitarea Dstră nu paote fi satisfăcută (f.d.20).

La data de 03.04.2023, Roșca Violeta a înaintat somnație, în adresa Instituției Publice Liceul Teoretic „Ștefan cel Mar” din or. Drochia, prin care a solicitat în mod extrajudiciar de a soluționa litigiul apărut în termen de 10 zile calendaristice, pentru a fi inclusă în lista profesorilor pensionari, care beneficiază de ajutor material acordat de Consiliul Raional Drochia cu ocazia Zilei Pedagogului (f.d. 21).

La 10.08.2023, Roșca Violeta, în adresa IP LT „Ștefan cel Mare” or. Drochia a depsus cerere prealabilă, solicitînd dispunerea includerii subsemnatei în lista persoanelor pensionate din învățământ cu efectuarea în beneficiul său a plăților alocațiilor, în temeiul deciziilor Consiliului raional Drochia începînd cu anul 2018 (f.d.40).

Prin răspunsul cu nr. 153 din 05.09.2023, Direcția IP LT. „Ștefan cel Mare”, Capcelea Svetlana i-a refuzat lui Roșca Violeta în admiterea cererii prelabile, din motiv că conform datelor referitoare la activitatea în muncă poziția sub nr. 15 din carnetul Dstră de muncă a stipulat că ați fost angajată la lucru în calitate de responsabil principal în baza contractului individual de muncă la Partidul Liberal prin ordinul nr. RU/17 din 02.01.2018.

La IP LT „Ștefan cel Mare” ați fost restabilită în funcție de profesor de chimie, prin cumul, în temeiul Hotărîrii Judecătoriei Drochia, începînd cu data de 27.04.2018, prin Ordinul nr. 24 din 03.05.2018, cu care ați luat cunoștință la data de 03.05.2018, prin semnătură.

Ținîndu-se cont de cele menționatem mai sus reese că d-na Violeta Roșca la momentul cînd a beneficiat de pensia limită de vîrstă (12 februarie 2018) se afla în litigiu cu IP LT „Ștefan cel Mare”, și nu era angajată la instituția respectivă, astfel la întocmirea listelor persoanelor pensionate din învățământ D-ei n-a fost inclusă, deoarece Listele profesorilor pensionari sunt întocmite de instituțiile de învățământ din raion în care acești profesori au activat la momentul pensionării. În arhiva instituției nu există nici un document/ordin confirmativ a eșirii Dstră la pensie din IP Liceul Teoretic „Ștefan cel Mare”.

Profesorul pensionar poate beneficia de alocație bănească prin decizia CR Drochia dacă în anul respectivnu a activat ca profesor, locuiește în raionul Drochia conform vizei de reședință și a fost pensionatdintr-o instituție de învățământ din raion. Aceste condiții nu au fost îndeplinite de dna Roșca Violeta.

Activitatea reală a reclamantei Roșca Violeta e posibil de clarificat numai în baza datelor de la casa Teritorială de Asigurări Sociale Drochia privitor la defalcările efectuate pe perioada respectivă.

Reieșind din materialele cauzei prezentate de partea reclamantă, instanța de judecată a ajuns la concluzia, că răspunsul IP LT „Ștefan cel Mare” or. Drochia cu nr. ***** din 05.09.2023 este ilegal și urmează a fi anulat, din motiv, că efectul juridic al hotărîrii Judecătoriei Drochia sediul Central din 26.04.2018, prin care s-a dispus restabilirea lui Roșca Violeta în funcție de profesor la Liceul Teoretic „Ștefan cel Mare” or. Drochia cu achitarea salariului pentru perioada absenței de la muncă, și-a produs efectul juridic la data întrării în vigoare, iar la data de 12.02.2018, Roșca Violeta a beneficiat de pensie pentru limita de vîrstă.

Astfel, în baza hotărîrii Judecătoriei Drochia sediul Central din 26.04.2018, instanța concluzionează, că Roșca Violeta, la data de 12.02.2018, cînd a beneficiat de pensie pentru

limita de vîrstă, a fost persoană pensionată din învățămînt, din care motive D-ei beneficiază de ajutor material acordat de Consilul raional Drochia cu ocazia Zilei Pedagogului.

Potrivit art. 391 alin.(1) Cod civil, termenul general în interiorul căruia persoana poate să-şi apere, pe calea intentării unei acţiuni în instanţă de judecată, dreptul încălcat este de 3 ani.

Reieșind din prevederile art. 391 alin.(1) Cod civil, instanța de judecată ajunge la concluzia de a obliga Instituția Publică Liceul Teoretic „Ștefan cel Mare" or. Drochia, raionul Drochia să include pe Roșca Violeta, IDNP: ***** în lista persoanelor pensionate din învățământ cu efectuarea în beneficiul acesteia a plăților alocațiilor, în temeiul deciziilor Consiliului raional Drochia, pe ultimii trei ani, de la data depunerii cererii de chemare în judecată, 08.09.2023, începând cu anul 2020.

Potrivit art. 94 alin. (1) CPC RM, instanţa de judecată obligă partea care a pierdut procesul să plătească părţii care a avut cîştig de cauză toate cheltuielile de judecată.

Potrivit art. 82 CPC RM, cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat şi din cheltuielile de judecare a pricinii.

Potrivit art. 90 lit.i) Cod de procedură civilă, din cheltuielile de judecată a cauzei fac parte: cheltuieli de asistență juridică.

Articolul 96 Cod de procedură civilă, prevede că, *(1) instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile ei de asistenţă juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare şi rezonabile; (1[1] ) cheltuielile menţionate la alin.(1) se compensează părţii care a avut câştig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.*

Reieşind din materialul probator, din partea reclamantului au fost suportate cheltuielile de asistenţă juridică în mărime de 3000,00 (trei mii,00) lei, fapt confirmat prin bonul de plată Seria DAA Nr. 54001647 din 24.10.2023 (f.d.76).

Astfel, luând în consideraţie că acţiunea reclamantului Roșca Violeta a fost admisă, instanța de judecată constată că din contul pârâtului Instituția Publică Liceul Teoretic „Ștefan cel Mare" or. Drochia, raionul Drochia, cu sediul or. Drochia, str. Alexandru cel Bun, 21, IDNO: 1012620009751 urmează a fi încasate cheltuieli pentru asistenţa juridică în mărime de 3000,00 (trei mii,00) lei, respectivele cheltuieli ca fiind necesare şi rezonabile.

În conformitate cu art.242 alin.(1) lit. f) Cod administrativ; art. 236-241 Cod de procedură civilă, instanţa de judecată,__

hotărăşte:

Cererea de chemare în judecată, în ordinea contenciosului administrativ, înaintată de Roșca Violeta împotriva Instituției Publice Liceul Teoretic „Ștefan cel Mare" or. Drochia, raionul Drochia privind recunoașterea ca fiind ilegal a răspunsului pârâtului nr. 153 din 05.09.2023 și obligarea pârâtului la includerea reclamantei în lista persoanelor pensionate din învățământ cu efectuarea în beneficiul acesteia a plăților alocațiilor, în temeiul deciziilor Consiliului raional Drochia, începând cu anul 2018, se admite parțial.

De recunoscut ca fiind ilegal a răspunsului Direcției Instituției Publice Liceul Teoretic „Ștefan cel Mare" or. Drochia, raionul Drochia cu nr. ***** din 05.09.2023.

Obligarea Instituției Publice Liceul Teoretic „Ștefan cel Mare" or. Drochia, raionul Drochia să include pe Roșca Violeta, IDNP: 0972802328818 în lista persoanelor pensionate din învățământ cu efectuarea în beneficiul acesteia a plăților alocațiilor, în temeiul deciziilor Consiliului raional Drochia, începând cu anul 2020.

De încasat de la Instituția Publică Liceul Teoretic „Ștefan cel Mare” or. Drochia, raionul Drochia, cu sediul or. Drochia, str. Alexandru cel Bun, 21, IDNO: 1012620009751, în beneficiul lui Roșca Violeta, IDNP: *****, domiciliată or. Drochia str. Vasile Alecsandri, 76, cheltuielile de judecată, compuse din: cheltuieli de asistență juridică în mărime de 3000,00 (trei mii,00) lei.

Hotărîrea poate fi contestată în termen de 30 (treizeci) zile de la pronunţarea dispozitivului hotărîrii la Curtea de Apel Bălţi, prin depunerea cererii de apel la Judecătoria Drochia sediul Rîşcani.

Preşedintele şedinţei, judecător: Sergiu Godoroge